

es
gparancsnokság.

TITKOS!

ZÁRVA. 100. SZÁMÚ TÁRS

ARCHIVUM

Lelt. sz.: 1375

3 929

Z.
9-3

ELLENLÖKEM

Leltározva 2010

ÉS

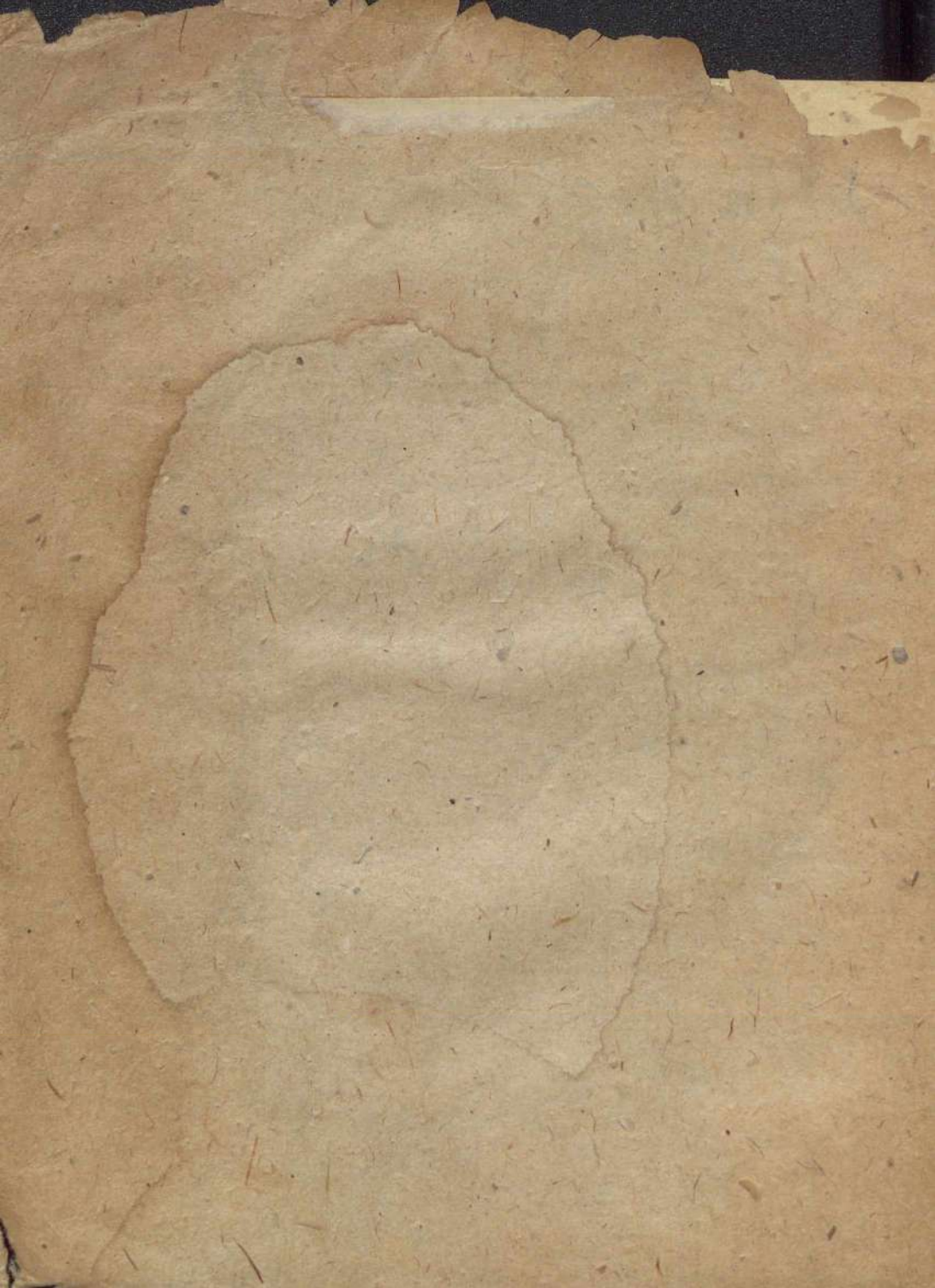
ELLENTÁMADÁS.

1689

1917.

Druck der k. u. k. 7. Armee-Feldbuchdruckerei.
E.-Nr. 1188.

egparancsnokság.

1950-1
TITKOS!

Öp. 1650 sz.

ELLENLÖKEM
ÉS
ELLENTÁMADÁS.

1917.

Druck der k. u. k. 7. Armee-Feldbuchdruckerei.
E.-Nr. 1188.

HADTUDOMÁNYI

* 51689-3 *

KÖNYVTÁR

Ellenlökem és ellentámadás.

I.

Védelemnél a legnehezebb feladat a tartalékok helyes felhasználása.

Különösen nehéz azon időpontnak idejében való felismerése, ameddig még a riposzszerű ellenlökemek célszerűek és amelytől kezdve fordulat a helyzetben már csak tervszerű ellentámadással érhető el.

Ezen harcmozzanatok tárgyalásával a 7. hadsereg által folyó évi IX. 22-iki kelettel Op. 1412 sz. alatt egészen a zászlóalj- (félezred-) parancsnokokig kiadott »Erfahrungen aus der Abwehrschlacht in Galizien 1917« című rendelet foglalkozik »II. Die eigene Kampfführung« részében. Különös részletességgel van mindez még megírva a »Grundsätze für die Führung der Abwehrschlacht im Stellungskrieg« című szolgálati segédlet 8-ik részében, mely a dandárparancsnokokig Op. 1589 sz. alatt adatott ki.

Alábbiak összefoglalják a fent említett rendeletet és a segédletben kifejezésre juttatott tapasztalatokat, hogy az ellenlökem és ellentámadás fogalmairól tiszta képet szerezzünk. Ecélből több szemléltető példa van kidolgozva. Ezek a példák 1: 25.000-es térkép alapján készültek és így előfordulhat, hogy a terepen egyes részletek más alakot öltenek. Az állások és csoportosítások csak annyiban vannak feltüntetve, amennyiben azokra a megbeszélésnél szükség van.

A segédlet határozványaiából azok, melyek a példák anyagához illenek, megfelelő helyeken szegletes zárjelben, lehetőleg szószerint vannak közbeiktatva. Ugyanigy, de kerek zárjelben vannak feltüntetve azok a részek, melyek a rendeletről vannak átvéve.

II.

Ellenlökem.

Mindkét fél helyzete első melléklet szerint.

Október hó 1-én napkeltétől az állások ellenséges tüzérségi tűz alatt állanak, különösen

a Glitt melletti és a 487 magaslat,

a 480 magaslat D. Secului,

a 481 magaslat Gestütshof Burla-tól északkeletre, végül

a Giota-tól északnyugatra levő állások.

1-ső példa

2-ik melléklet.

Délelőtt 10 órakor az ellenség Glitt nyugati részéből a II/4 zlj. ellen támadásra előretör.

Az ellenségnek sikerül az 520 magaslaton Glittől nyugatra az 5-ik század védőszakaszába benyomulni, hol a század meglehetősen veszteséget szenvedett és úgy a drótakadályok, mint az állások erősen megrongálódtak.

Az ellenséges és saját tüzérségi tűz úgy alakul, amint az a vázlaton látható.

A 6. század balszárnya és a nyugaton csatlakozó szomszéd szakasz előtt mérsékelt gyalogsági és tüzérségi tűz.

A tüzérség és különleges harceszközök (gránát- és aknavető), valamint a betörési pont közvetlen közelében lévő árokmegszálló csapatrész tevékenysége.

[A támadó fél tüzérsége a gyalogságának harcába közvetlenül igen nehezen avatkozhatik be, mert gyalogságának előrehaladása egyenlőtlen lesz és ezt tüzérségi megfigyelők alig tekinthetik át. Ennek következtében az ellenséges gyalogság, legalább átmenetileg, ismeretlen terepen, tüzérségi támogatás nélkül kénytelen harcolni. Ezen gyengeségi mozzanatot a védőnek ki kell használnia.

A saját tüzérség zárótüze szigetelje el azonnal a betört ellenséget az utánanyomuló támadó hullámainál és tartalékaitól, míg a betört ellenséget a legelső harcvonalon visszanyomott védőrsége, a hátsó állások, támaszpontok és reteszállások védőrségei, arcból és oldalból puska- és géppuskatűz alá fogják. Különösen az akna- és gránátvetők feladata, a befészkelte ellenséget tűz alá venni.

A tüzérségi tűznek a többi fegyverrel együtt a betört ellenséget először fel kell tartóztatnia, aztán lekötnie és megőrolnie. Ezzel az ellenlökem hathatósan elő lesz készítve. Ez alkalommal a tüzérségnek szoros harcászati összműködése a gyalogsággal elengedhetetlen követelmény, nehogy a saját tüzérségi tűz ennek működését zavarja. A tüzérségnek a terepet és a gyalogság által tervezett védelmi tervet, a védekezési módot pontosan ismernie kell és a különböző lehetőségekkel a térképen és a terepen tisztába kell jönnie és azokra elő kell készülnie. Ezen előkészületben rejlik a védőnek előnye a támadóval szemben.]

Az árokmegszálló csapatok az ellenségnek a szárnyak felé való kiterjeszkedését meg kell hogy akadályozzák (elreteszelni). Véle szemben a legnagyobb ellentállást kifejteniök és kitartaniok kell. [Minden embernek, aki az első harcvonalban küzd, tudatában kell lenni, hogy kitartása által, még ha minden oldalról körül is van véve, a biztosan bekövetkező ellenlökemet megkönnyíti és így a saját felszabadításához is hozzájárul. Amíg csak küzdeni tud, küzdjön tehát a legnagyobb bizalommal tovább. Ezen harcmód sikerére lényeges befolyással van az, hogy a vezetés még felbomlott részletharcoknál is érvényesüljön.]

A beavatkozásra szánt tartalékok tevékenysége.

a) A 4. gyalogezred 5. és 6. századának századtartalékai, melyek a betörésről szemlátomás és harcizaj által tudomást szereznek és

b) a 74 század, mely a hadosztály határa mögött, mint varrattartalék áll.

a)-hoz, 5. század századtartaléka.

A századtartalék parancsnoka, anélkül hogy bármely részről valamely felszólításra vagy parancsra várna, szakaszával öntevékenyen segítségére siet a magaslaton harcoló bajtársainak, hogy az ellenség nehéz helyzetét kihasználva, ellenlökemmel a saját állást visszazerezze.

[Az ellenlökemhez az árokmegszálló csapatok azon részeinek, melyek oldalt vagy hátra kitértek, minden parancs nélkül csatlakozniok kell. Ez a magatartás kell hogy minden egyes embernek a vérében legyen. Mindenkinek át kell hatva lennie, hogy ez a helyes viselkedés.]

A szakaszparancsnoknak hosszas fontolgatásra ideje nincs. Ha a századparancsnok nincs a közelben, vagy hamar fel nem lelhető, a századtartalék parancsnokának kell villámgyors elhatározásával és a terv elkészítésével, valamint a keresztülvitel gyorsaságával a siker előfeltételét megteremtenie. Habozás, hosszas fontolgatás, kérdezősködés és tétlenség rossz, mert elkésett ellenlökemek céltalanok és eredményre nem vezetnek.

Nincs más oly helyzet, melyben kis tartalékok parancsnokainak öntevékenység tekintetében oly tág tere nyílnek, mint éppen ilyen esetekben.

Az ellenlökem végrehajtásához a tüzérségi megfigyelővel való legszorosabb összeköttetés szükséges (álláshely 2. melléklet szerint), nehogy a saját tüzérségi tűz az áttörési pontra irányítottassék: ha pedig már ez megtörtént volna, ugy ezt előbbre kell helyezni. Lökemirányát lásd a 2. mellékletből.

Mindig meg kell fontolni, hogy az ellenlökem a nyílt terepen, tehát a lehető leggyorsabban, vagy — amint a fenti feltevés feltételezi — nagyobb veszteségek elkerülése végett inkább az összekötő árok kihasználásával történjék-e?

[Az előretörés oldalról felsodritással vagy arcban laza hullámokkal, avagy mindkét módon együttesen történik.

Oldalozás mindig több sikerrel keesegtet.

Az ellentámadásra indulókat hátsó és lépcsőzetesen előrehaladó géppuskákkal, gránát- és aknavetőkkel, nyíltan felvonuló és közvetlenül tüzelő ágyúkkal, valamint hátulálló tüzérséggel támogatni kell. A rohamcsapatok feladatai a »Vorschriften für den Stellungskrieg« gyűjtőfűzethez tartozó: »Der Nahkampf« című könyv III. részének 6. b) pontja alatt vannak fölemlítve.]

6. század századtartaléka.

Tételezzük fel, hogy ennek parancsnoka a század parancsnokával nem érintkezhetik.

Megfigyeli a szomszéd századnál levő betörést és azt, hogy saját százada nincs megtámadva, erre elhatározza, hogy az 520 magaslaton beavatkozik a harcba.

Őt ezen elhatározásra azon rövid megfontolás készíti, hogy a magaslat elvesztésével saját százada is felgöngyölítettnek. További magatartása éppen olyan, mint az 5-ik század tartalékáé.

b)-hez. A 7|4 század magatartása.

(Varrattartalék.)

A századparancsnok telefonon értesül, hogy az 5-ik századnál az ellenség betört és a harc még folyik.

Ezen század és a zászlóalj parancsnoka között a telefonösszeköttetés megszakadt.

Ezen század parancsnoka szintén elhatározza, hogy beavatkozik a harcba, mert az 520 magaslat elvesztése a »varratot« is veszélyezteti.

Ehhez legelőbb is századával a 2-ik mellékleten B-vel jelölt helyet kell elérnie, hogy azután a helyzet szerint cselekedhessék.

Ezen elhatározásról és a végrehajtás megkezdéséről a zászlóaljparancsnoknak jelentést kell tenni.

10 óra 20 perckor eléri a század a B-vel jelölt helyet. A századparancsnok előre megy és szemlélődéssel megállapítja, hogy az 520 magaslatért még folyik a harc.

Az ellenség a két századtartalék ellenlökeme folytán kissé vissza lett nyomva, de a támpontból még nincs kiűzve.

A saját tüzérség tüze most a magaslattól északra hat, az ellenséges tüzérsége meg úgy, amint az a vázlaton sárga színnel van megjelölve.

A századparancsnok elhatározza, hogy az ellenlökembe délnyugatról döntőleg beavatkozik és e végből az összekötő árok kihasználásával az álláshoz lehető közel vonul, hogy aztán meglepetésszerűen az ellenség oldalába előretörjön. Erről a tüzérségi megfigyelőt is értesíti.

Az ellenlökemet végrehajtják.

A század beavatkozása folytán sikerül az állást 10 óra 45 perccig az ellenségtől teljesen megtisztítani.

Ilyen, közvetlen az ellenség betörése után következő ellenlökemek csaknem mindig sikerrel járnak, különösen, ha sikerül az ellenséget oldalba támadni.

[A támadó védelemnek és a rögtöni ellenlökemnek eszerint döntő jelentősége van. Ez az ellenséget sikere közben vagy közvetlen utána, tehát gyakran elgyengült állapotban lehetőleg meglepetésszerűleg éri. Az ellenlökem a leghatásosabb és legkevesebb emberanyag és lőszer feláldozásával keresztülvihető módszer a helyzet gyors és döntő helyreállítására.]

Sikerült ellenlökem után mindjárt vissza kell térni a régi megszálló állapotba, tehát ritka megszállás és mély tagozás, nehogy a várható, megerősített ellenséges tűznek alkalmas célokat szolgáltatassunk.)

2-ik példa

3-ik melléklet.

Az I|4 zászlóalj állásának legelső vonalát, különösen az 1. és 2. századnál, azután az 1. és 2. vonal közti összekötő árkot és az akadályt az ellenséges tüzérségi tűz nagyon megrongálta.

A 2. vonal meglehetősen épen maradt.

Az első vonal megszálló csapatai érzékeny veszteséget szenvedtek. Röviddel a II|4 zászlóalj állásába történt előbb említett betörés után az ellenség megtámadja az I|4 zászlóaljat is.

A századtartalékok magatartása.

Ide tartoznak a 4-ik ezred 1. századának egy szakasza és 2. századának kézi géppuskás osztagának egy szakasza, melyek a 2-ik vonalban vannak elhelyezve.

A következők tárgyalásánál közömbös, hogy a két szakaszparancsnok elhatárczása saját kezdeményezéséből ered-e, vagy hogy a végrehajtásközbeni ténykedésüket a századparancsnok parancsa irányítja-e.

Az első század tartalékszakaszának parancsnoka a 2-ik vonalból uraló magassági fekvésénél fogva megfigyelhette, hogy az ellenséges tűz teljes erővel és jól fekvő találatokkal az előtte levő lövészárkokra hat. Egy sebesülttől arról értesült, hogy ott már csak kevés harc képes ember van.

Hirtelen mintegy 300 lépésre az előterepen ellenséges rohamcsapatok bukkannak fel, melyeket sűrűn egymásután jövő rajsoportok követnek.

A szakaszparancsnok a következő elhatározás előtt áll:

a) előre menjen-e az első vonalba, hogy ezen a védekezésre legalkalmasabb árokban a támadást visszaverje. Amíg az ellenséges megsemmisítő tűz ezen vonalra van irányítva, az ő szakasza épp oly veszteségeknél volna kitéve, mint az előbbi megszálló csapatok. Célját tehát el nem érhetné.

b) készenlétbe helyezkedjék-e, hogy a készülő ellenséges áttörésnek a 2. vonal tartásával és egy az első vonalhoz vezető összekötő ároknak elrekesztésével gátat vessen, vagy

c) ha az árokhálózat berendezése erre alkalmas, ne próbálkozzék-e egyik összekötő árokból az ellenlökemet megindítani akkor, amidőn az ellenség az első vonalba benyomult és éppen arra készül, hogy azon túl is előre menjen.

Hogy a b) és c) elhatározások közül melyiket választja, a helyzet részleteitől függ, amire tovább nem terjeszkedhetünk ki.

A 2-ik század kézi géppuskaszakaszának parancsnoka felállítási helyéről a 2-ik vonalban ugyanolyan benyomásokat szerez az ellenséges tűzérési hatásról, mint az első század tartalékszakaszának parancsnoka. A géppuskatűz gyengüléséből ezenkívül arra következtet, hogy az 1. állás oldalozására felállított géppuskák nem a teljes számban harc képesek. Most tehát elhatározhatja:

a) hogy az első vonalban harc képtelenné vált géppuskákat a kézi géppuskás szakasszal pótolja, minek azonban a fenti a) pont alatt leírt hátránya van.

b) hogy a második vonalban készenlétben marad, hogy az ellenség betörésénél a tüzet megnyissa, ami azonban a helyzetnél fogva csak arcban lehet hatásos, vagy

c) hogy mozgékonyágát kihasználva, a közbenső terepnek vagy szomszéd szakasznak egy az ellenséges tüzérségi tűz által kevésbé veszélyeztetett területéről az előnyomuló ellenséget oldalazó tűz alá veszi.

A kézi géppuskák legutolsó alkalmazása felel meg leginkább a helyzetnek és ezen fegyver sajátosságának. A kézi géppuska-szakasz ilyenmü alkalmazására a glitti templom melletti tér jön tekintetbe, mely az ellenséges tüzérségi tűznek kevésbé van kitéve, amelyhez összekötő árkok vezetnek és amelyek védelemre be vannak rendezve. A templomtól a saját század 1. és 2. vonala közti terep oldalazható.

További feltevés.

Az ellenségnek a műüttől keletre sikerül az 1. és 2. század állásaiba behatolni. Mindkét századnak még harc képes részei visszamennek a 2. vonalba, ahol az első század még megmaradt részeit a századtartalék felfogja.

A 3. század tartaléka megszállja a templomnál lévő összekötő árkot és a 2. század kézi géppuskás szakaszával együttesen megakadályozza a 3. század állásának felgöngyölítését.

Az ellenség további előnyomulása egyelőre meg van állítva.

Az I/4 zászlóaljhoz keletre csatlakozó II/3 zászlóalj újabb ellenséges támadásokat utasít vissza.

Az I/4 és II/3 zászlóalj-tartalékok, valamint a 4. gyal.-ezr. tartalékának magatartása.

Utóbbi az ellenséges tüzérségi tűz kezdetén Arinisultól délnyugatra lévő M. H. tartalékállásából az I. vonalhoz közelebb tolatott.

Az I/4 zászlóalj parancsnoka az ellenség betöréséről megfigyelés és jelentőküldőnc által tudomást szerez. Megfigyelőhelyéről ugyancsak észreveheti, hogy a II/3 zászlóalj ellen intézett ellenséges támadás nem sikerült.

[Ha a legelső harcöv megszálló csapatai nem képesek az ellenséget kiűzni, a visszatartott tartalékok parancs folytán azonnali ellenlökemre indítandók és pedig akkor, amikor az ellenség az idegen árokrendszerben a védelmet még nem szervezte és amíg az árkot megszálló csapatokkal és helyi tartalékokkal harcban áll.]

(Az ily ellenlökemnek sikerrel kell járnia, ha a tartalékok azon hajthatatlan akarattól vannak áthatva, hogy az ellenséget az állásból feltétlenül kiverik, vagy azt megsemmisítik.)

[Azzal okvetlen tisztában kell lenni, hogy a hátsó pontok biztosító megszállói nem vesznek részt az ellenlökemben.]

A zászlóaljparancsnok elhatározza, hogy a zászlóalj tartalékának ellenlökemével a zászlóalj szakaszába benyomult ellenséget kiűzi.

Ehhez az ezredparancsnokságtól még az ezredtartalékot is kéri és a II/3 zászlóalj tartalékát közreműködésre hívja fel. E három századdal akarja az ellenlökemet végrehajtani és az a szándéka, hogy e célból ezeket a futó-

árkokban vezeti előre a 2-ik vonalba (amint az a 3-ik mellékletben van feltüntetve), ahonnet — ha lehet — egyidejűleg törjenek az ellenlökemhez elő.

Míg kisebb tartalékoknál az ellenlökem végrehajtása abban nyilvánul, hogy a pillanat kihasználásával és a legnagyobb kezdeményezéssel előretörünk, addig nagyobb erőknél ezt már inkább tervszerűen és az egységességet biztosító eljárással kell végrehajtani, ha ugyan az ehhez szükséges készülődés rövid időtartama az ellenségnek nem ad alkalmat arra, hogy kezdősikerét kibővitse.

[Ily ellenlökemeket akként kell előkészíteni, hogy azokat — ha az ellenség az állásba betört — azonnal megkezdhessük.]

(A védelmi tervekben és gyakorlatoknál élesen meg kell különböztetni, hogy mely tartalékok vannak az ellenlökemhez kijelölve és hogy a megszálló csapatokból mely részek — mint biztosító megszállók — nem vesznek részt az ellenlökemben.)

A zászlóaljparancsnok az ellenlökemet nem akarja egyedül a saját zászlóaljtartalékával végrehajtani, mert ez arra alig volna elegendő és mert a 4-ik gyalogezred és a 113 zászlóalj tartalékainak közreműködésével az ellenséget hatásosabban lehet megtámadni.

Az ezredparancsnok a tüzérség közreműködését szabályozza és a tüzérség parancsnokával, ki nála tartózkodik, meghagyja, hogy a tüzérségi tüzet zöldszinű rakéták kilövése esetén a 487 kúptól előre kell áthelyezni. Addig a tüzérség tüzét a betört ellenségre összpontosítja.

Ezen példákból világosan látható, hogy a tartalékok tervszerű felhasználására és azok időszerű bevetésére mennyire fontos a mindenkorí helyzet ismerete. Ez lényegesen meg lesz könnyítve, ha löbiztos megfigyelőhelyekről előre gondoskodtunk.

[Döntő a sikerre nézve az összes tartalékoknak a közelben való elhelyezése.

Hogy a tartalékok a nehéz ellenséges tűzben való mozgásaiknál minél kevesebb veszteséget szenvedjenek, utak jelölendők ki, melyek kevésbé állanak ellenséges tűzhatás alatt. Tűzszünetek kihasználandók.

Az ellenlökemhez készenlétbe helyezett csapatok parancsnokainak és a lehetőség szerint maguknak a csapatoknak is még az ellenséges támadás megkezdése előtt alkalmat kell adni, hogy az ellenlökemhez előkészülhessenek és hogy a harcászati helyzet részleteire vonatkozólag, illetőleg az ellenlökemhez kirendelt csapatok parancsnokai az elől lévő parancsnokokkal állandó szoros összeköttetésben lehessenek. Különben a felsülés és a veszteségek elkerülhetetlenek. A magasabb vezetés szigorú kötelessége arról gondoskodni, hogy egy köteléket se vessenek le előtte ismeretlen harcviszonyok közé. Az alsóbb vezetés kötelessége a rendelkezésére adott időt a leggondosabban kihasználni. Ez épp úgy érvényes a kis helyi tartalékok, mint a messzebb hátul levő nagyobb csapattestek bevetésére.]

III.

Magatartás sikertelen ellenlökem esetén.

(Ha az ellenlökem nem sikerül, a bevetett tartalékoknak, a még birtokunkban lévő árokhálózat, illetőleg közbenső terep megszálló csapatainak és a tüzésésgnek arra kell törekedni, hogy az ellenség további terjeszkedését megakadályozzák, a betört ellenséget elzárják és megszeressék az előfeltételeket egy jól előkészített és alaposan átgondolt ellentámadás rendszeres keresztülvitelére.

Ily helyzetekben feltétlenül kerülendő az előresiető tartalékoknak valamint a közelgő nagyobb tartalékoknak zászlóalj és ezredenkénti harcbevetése határozatlan feladatok alapján, mint pld.: »Mentse meg a helyzetet, a benyomuló ellenség minden körülmények között visszavetendő« stb.

Az így bevetett tartalékok, melyek a helyzetről nincsenek tájékozva és a legtöbbször hosszú meneteléstől nagyrészt ki vannak fáradva, a határozatlan feladatok alapján nem tudnak semmit sem csinálni, csak nagy veszteségeket szenvednek és elvesznek a további harcra nézve.)

IV.

A 4. melléklet egy német ezrednek a nyugati harctéren szerzett tapasztalatait tartalmazza, az ellenlökemhez való csoportosításáról és annak keresztülviteléről.

V.

Ellentámadás.

3-ik példa.

5-ik melléklet.

Erős ellenséges erőknek váltakozó harcokban sikerült déli 12 óráig a 2. gyalogezredet visszaszorítani. Az ezred nagy veszteségeket szenvedett és összes tartalékait elhasználta.

Az ezredparancsnoknak mindezek dacára az a szándéka, hogy a Jazlowetz-től északnyugatra lévő pataktól, mely Burlától Jazlowetz felé folyik, egész Bodnareni-ig bezárólag, a záróállásban megveti a lábát és ott tartja magát. Az 1. gyalogezred balszárnyát a 2. gyalogezrednél történt események folytán a Ciota nyugati lejtőjén lévő állásba kellett visszavenni.

A 3. gyalogezred ennek megfelelőleg a jobbszárnyát kanyarította vissza.

Ezen intézkedések egyelőre megakadályozták a betörés mindkét oldalán az állások felgöngyölítését. Emellett azonban bezárólag a D. Bugii magas-

lattól egész a D. Secului magaslat keleti lejtőjéig egy ür tátong, amelyet minél előbb be kell tölteni.

A betörési hely közelében ekkor (lásd 5-ik mellékletet) mint tartalék a 3. gyalogezred ezredtartaléka (1 félzászlóalj) és a két dandártartalék (1—1 zlj) állanak rendelkezésre. A hadosztálytartalék (2 zlj) Arhora felé, a hadosztály rendelkezésére bocsátott hadtesttartalék (3 zlj és 3 üteg) Gurasolce felé van menetben. Az 5-ik melléklet azon helyzetet tünteti fel, midőn a vezetőség — hadosztályparancsnokság — fontos elhatározások előtt áll a megjelölt tartalékok felhasználására vonatkozólag. A hadosztályparancsnokságnak az általa ismert helyzet alapján meg kell ítélnie, hogy a rögtön rendelkezésre álló tartalékok (2½ zlj) bevetése által ellenlökemmel meg lehet-e még változtatni a helyzetet, vagy hogy a siker már csak az összes rendelkezésre álló tartalék felhasználásával tervszerűen megalapozott ellentámadással érhető el.

A követendő eljárás helyes felismerésében rejlik a vezető ügyessége. Fél-elhatározás romlásba vezet.

[Az ellentámadás főfeltétele, hogy a végrehajtásra kiszemelt kötelékeknek mindig idejük és alkalmuk legyen a terep- és harcviszonyok alapos megismerésére és a támadáshoz való előkészültre; ezen előkészületeket csak a támadásra való elhatározás után kell megtenni. Magára a végrehajtásra bőven van idő, mivel az már nem játszik szerepet, hogy a támadás valamivel előbb vagy később kezdődik.]

Kis erőkkal vezetett, elhamarkodott ellentámadások mindig sikertelenek és a vezetőséget terhelik.

[Erős gyalogsági erők bevetését ellentámadásra kerülni kell. A parancsnok mindig fontolja meg, hogy mennyi a gyalogság minimuma, amellyel a célját elérheti. Az erő, még a támadó védekezésnél is, nem a csapatok tömegétől, hanem azok ügyes alkalmazásától, különösen a fegyverek jó együttműködésétől és a cselekvés gyorsaságától és energiájától függ.]

A vezetés, le egész a csoportparancsnokig, játssza tehát a legfontosabb szerepet. Mindig az legyen a főtörekvés, hogy nagyobb alakulások (század, zlj) egységes cselekvésre egyesítenek, anélkül azonban, hogy egy helyre összeszorítva szükségtelen veszteségeknek legyenek kitéve.]

Példánkban feltételezzük, hogy a gyaloghadosztály minden rendelkezésre álló erő felhasználásával való ellentámadásra határozza el magát. A legfontosabb részletkérdések egyike most azon vonal kiszemelése, amelyben az ellentámadás megkezdéséig ellen kell állni.

A viszonyok nem mindig oly egyszerűek, mint példánkban, melynél az ellenség betörését előre elkészített záróállásban tartóztattuk fel.

Ez példa legyen arra, hogy különösen fenyegetett területeket ily módon kell műszakilag berendezni (megerősíteni).

Az ellentámadásra való elhatározás után már nem szabad többé a helyszínen rendelkezésre álló tartalékokat (2½ zlj) ellenlökemekre elhasználni.

A hadosztályparancsnokság tehát csak oly mértékben parancsolja meg azok bevetését, hogy ezáltal biztosan megakadályoztassék az ellenségnek

Jazlowetztől északnyugatra D. Bugii magaslaton és a 422 keresztnél az arbora—burla-i műtútnál lévő záróálláson túl való előnyomulása.

Ezzel az ellentámadás végrehajtásának kerete, mely egyrészt az Arborától északra fekvő területről az ut mindkét oldalán Gestütshof Burlán át, másrészt a Ciota—Jazlowetz területről nyugati irányban fog vezetni, meg lesz teremtvé.

Fontos még, hogy a tüzérségnek az ellentámadás előkészítésénél és végrehajtásánál megoldandó feladatok kiutaltassanak.

[Ennél figyelemmel kell lenni arra, hogy:

1. Támadás előtt a támadási célt, az ellenséges tüzérséget és védőrséget a legerősebb tüzzel szét kell morzsolni. Különösen fontos, hogy a támadási területet uraló ellenséges géppuskák tevékenysége kiküszöböltessék. Továbbá le kell kötni a csatlakozó vonalakat, melyek a saját támadást oldalazzák.

2. A támadás alatt a támadási cél és az ellenséges záró-tüzérség — utóbbi sokszor gázzal — lekötendő, a háttér az ellenséges tartalékok előtt lezárandó.

3. Sikeres támadás után az elfoglalt állás védelmére még hosszabb ideig nagy lőszer mennyiség szükséges.

4. Gyenge tüzérség és kevés lőszer bevetése meg nem bocsátható durva hiba, ami vagy sok vérbe kerül, vagy a vállalkozás sikertelenségére vezet. Ha elegendő tüzérség és hosszabb időre elégséges lőszer nem áll biztosan rendelkezésünkre, legjobb az ellentámadásról lemondani.]

A példában, hogy az ellenség az 1. és 3. ezred állásainak felgöngyölésében megakadályoztassék, ami bizonyára legközelebbi lépése lesz, különösen erős tüzérségi hatásra van szükség, egyrészt Burla község keleti részén, másrészt azon területen, mely Gestütshof Burla-tól nyugatra fekszik. Ezzel egyidejűleg azonban az ellenségnek a Mohila magaslaton való előnyomulását, különösen pedig további tartalékoknak utánpótlását is meg kell akadályozni tüzlezárással.

Az alpara. csnokoknak a „védőharc“-ra való egyöntetű iskoláztatása, a hadosztályparancsnok szándékainak egy részére az utat már a parancs kiadása előtt egyengeti. Így feltételezhető, hogy a 3. gyalogezred parancsnoka a jobbszárny mögött készen tartott ezredtartalékkal ezalatt a Gestütshof Burla-tól a 422 keresztig levő hézagot kitöltötte (lásd 5-ik melléklet).

A dandárparancsnok ezt az intézkedést azzal egészíthette ki, hogy a dandártartalék részeit a D. Bugiutól 422 keresztig húzódó záróvonal megszállására használta fel.

Nyilvánvaló, hogy mekkora jelentősége van annak, ha egy ilyen hézag idején töltetik ki oly harcnál, melyhez a közbenső terep erre elő van készítve.

A támaszpontok kis védőrsége, a visszavonuló legénységgel és gépfegyverekkel megerősítve, az ellenség nyomását hathatósan késleltetni tudja. A közbenső terepért vívott ezen harcok megakadályozzák, hogy az utánnyomuló ellenség a visszavonuló saját erőkkkel egyidejűleg nyomuljon be az előkészített hátsó vonalba.

Ezenkívül kellő időt kell adni a vezetésnek és a csapatoknak arra, hogy az új vonal rendben elfoglaltassék és hogy az ellentámadás előkészületei megtéssenek.

Az egyes tartalékoknak ellentámadásra való céltudatos felhasználása igen nehéz.

A valóság azt mutatja, hogy az események rendszeresen nem oly simán játszódnak le, mint ahogy a fenti leírás azt feltűnteti.

A közbenső terepért vívott harcban a közel fekvő tartalékok könnyen jönnek kísértésbe, hogy harctól égve ellenükkel próbálkozzanak, azon céllal, hogy véleményük szerint eredményt ígérő pillanatok kihasználásával a sikert gyorsabban vívják ki. Hiba volna, ha ilyen, a kezdeményezés szelleméből folyó éselekedetet már eleve kifogásolnánk, azonban minden rangú vezetőnek erős kézzel kell a harcot vezetni és arra gondolni, hogy az előljáró parancsnokok kifejezett szándékát megvalósítsák.

Ha az átmeneti helyzet szerencsés véletlen folytán olyképen alakul, hogy siker elérésére a szándékolt uttól eltérő más út kínálkozik, úgy a felelősség kész vállalásával ez választandó.

VI.

A nyugati védelmi harcokban, az Isonzónál vagy Galiciában mindig azt tapasztaltuk, hogy a parancsnok személyiségének varázsa úgy ellenükemek, mint ellentámadásoknál magával ragadja a csapatot és a legnehezebb viszonyok között is sikerre vezet.

Ez alkalommal utalunk egy rövid formába öntött és éles szavakkal kiadott parancs erős szuggesztív hatására, melynek az ily harci tevékenység végrehajtását ki kell váltania. Lásd erre vonatkozólag a sedani tanfolyam utolsó előadásának találó megjegyzéseit is, mely 21/X-iki kelettel 1554 Op. szám alatt (a danlár- és ezredparancsnokok tájékoztatására is) adatott ki.

Ebben utalnak arra, hogy ha ellenükemet teljes energiával akarunk keresztülvinni, az erre vonatkozó parancsot a legélesebb hangon — vezényszó — kell kiadni. Ez után az alárendeltnek nem szabad másra gondolnia, mint a parancs végrehajtására. Összehasonlításképpen fel lehet hozni a „Roham!” vezényszót, mely aztán minden személyes felfogást kizár és a támadót előre kényszeríti.

Éppen így kell az „Ellenükem!” vezényszónak a támadást kiváltania. Minden egyes emberbe bele kell oltani, hogy a döntést csak gyors rárohanással, a zárótűzőn keresztül egészen az ellenségig lehet elérni.

Ha ez az emberek vérében van, teljes bizalommal lehet azokat harcba küldeni és akkor ellenükemeink a legnehezebb viszonyok között is sikerülnek.

VII.

A példákban nem az a céljuk, hogy mintamegoldásokat nyújtsanak, nem is akarjuk velük a tárgyat teljesen kimeríteni. Csak ösztönzésül szolgáljanak,

hogy minden rangu parancsnok a való helyzet alapján maga készítsen feltevéseket, hogy a csapatok az ellenlökemre és az ellentámadásra megfelelőleg kioktattassanak és iskoláztattassanak.

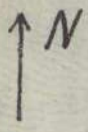
Ha a tartalékok magatartása ellenséges támadások esetén alaposan át van gondolva és iskolázva, ha a vezető és a legénység pontosan tudja, hogy mit kell cselekedni és mindenkire milyen feladat teljesítése hárul, az ellenséges támadás sohasem fog meglepetéseket okozni és részünkre sikertelenséget hozni. Ebben rejlik a tartalékok kiképzésének és a vezetők erre fordított szellemi munkájának értéke.

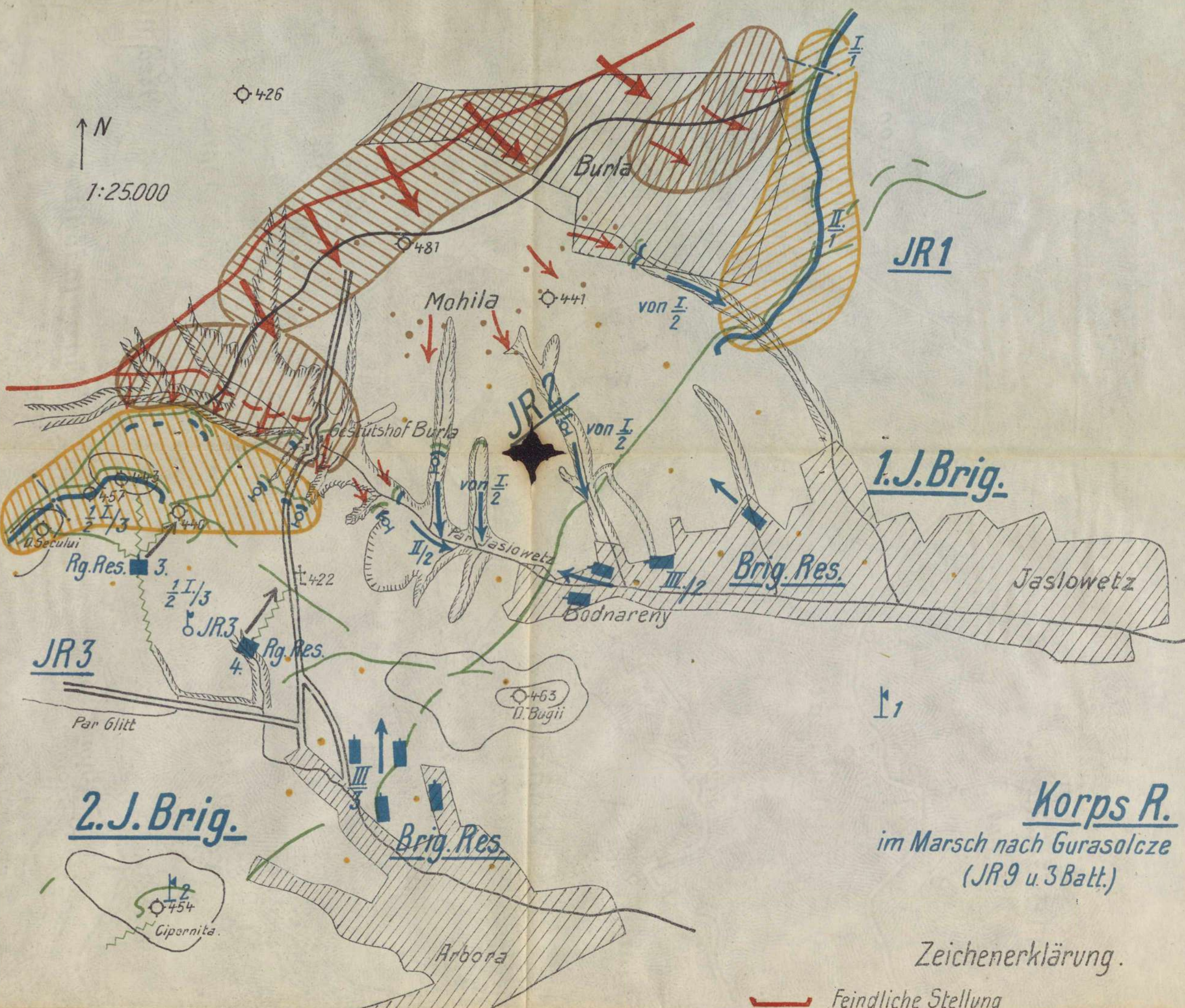
J.D. 1911

1689

1:25.000

JR1

1.J. Brig.

Brig. Res.

Jaslowetz

JR3

Par Glitt

2.J. Brig.

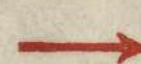
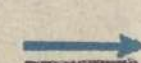
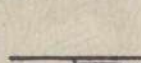
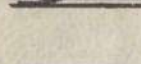

Brig. Res.

Arbora

Korps R.

im Marsch nach Gurasolcze
(JR9 u. 3 Batt.)

Zeichenerklärung.

- Feindliche Stellung
- Feindliche Vorrückungsrichtung
- Richtung der eigen. Bewegungen
- Eigene Stellungen
- Verlorene eigene I. Stellung
- Starkes eigenes Artilleriefeuer
- Eigenes Artilleriefeuer
- Starkes feindl. Artilleriefeuer
- Mäßiges -- --
- Eigene Stellungen

Dions-Reserve

III₁, III₄

Jerinesti

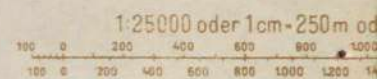
Blatt 3964

1	62	61	60	2		
	32	31	30			
←		2	1	501	502	→
←		1002	1001	1501	1502	→
3			1031	1031		
			1061	1061		
						4

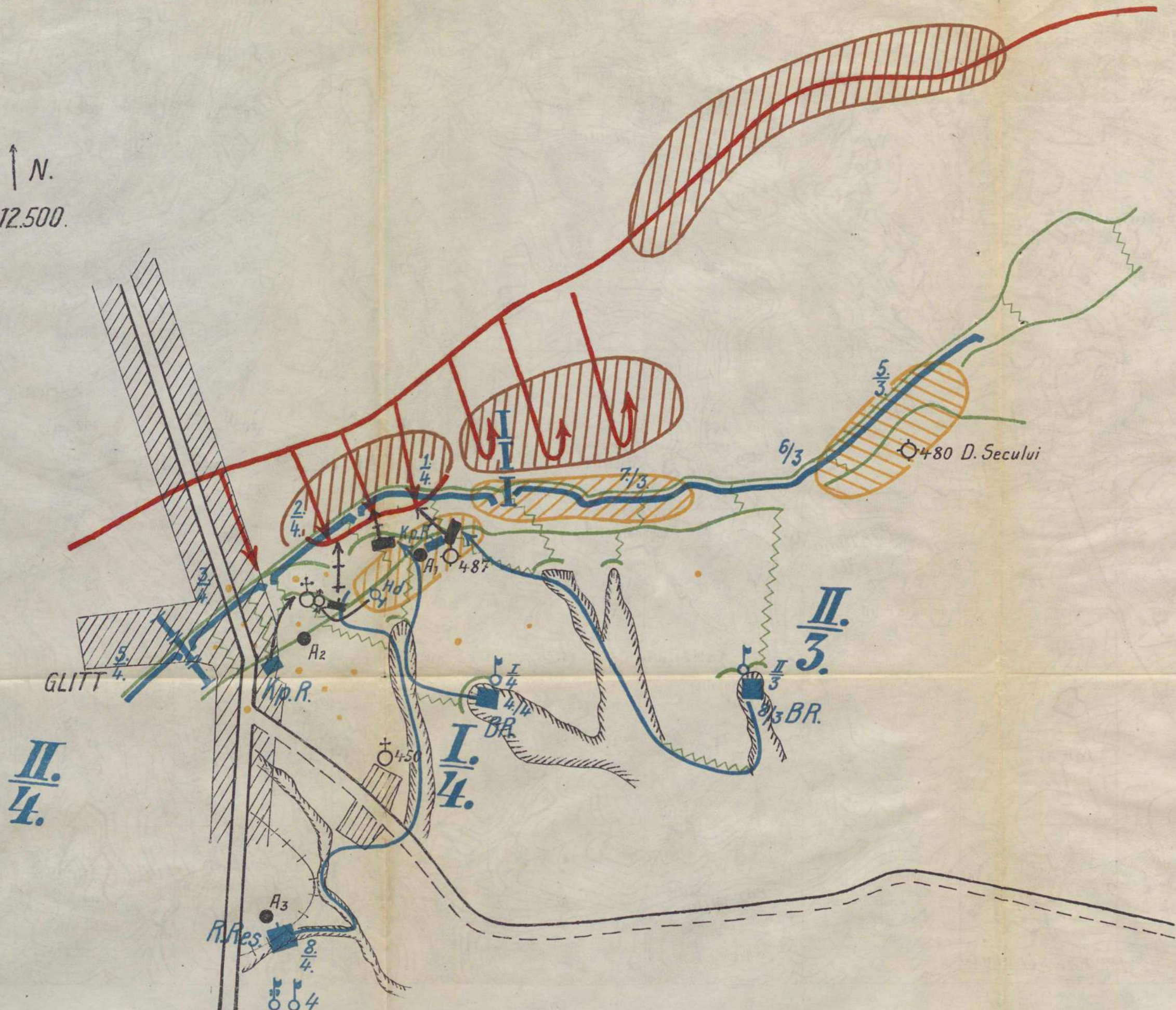
Die vier Sektionen (Planskizzen, Vergrößerungen) 1:25.000 jedes Spezialkartenblattes sind einheitlich nach nebenstehendem System in Kilometerquadrate eingeteilt und beziffert.

Beim Zusammenstoß von Sektionen verschiedener Spezialkartenblätter gelten die Randstücke hinsichtlich Punktbezeichnung und Bestimmung als volle Quadrate.

Die genauen Anmaße dieser Randstücke, z. B. für Batterieplankonstruktionen, sind dem Behelfe: „Ausmaße der Aufnahme-sektionen“ zu entnehmen.

N.
1:12.500.

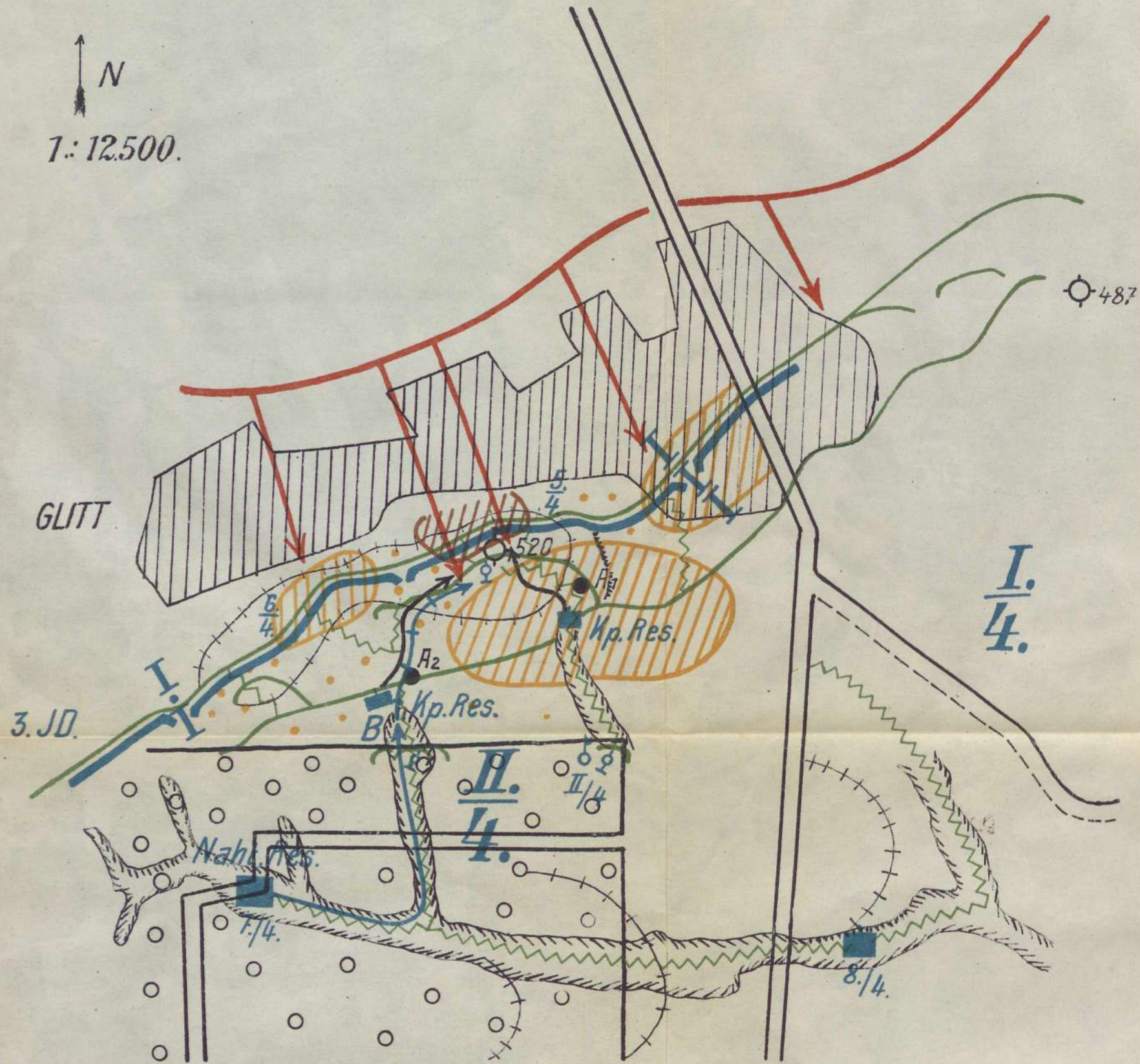
Zeichenerklärung.

- feindliche Stellungen
- Eigene I. Stellung
- Zone des eigenen Artilleriefeuers
- " " heftigen feindl. Artilleriefeuers
- " " mäßigen " "

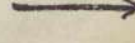

- Kp. R. Kompagnie Reserve
- ♀ Hd. Handmaschinengewehrzug
- BR. Baonreserve
- R. Res. Rgts. Reserve
- A1-3 Artilleriebeobachter

- Bewegungsrichtung des Handmaschinengewehrzuges u. der Kp. Res. der 3/4. Komp.
- Vorrückungsrichtungen der Res. Komp.
- Bereitstellung zum Gegenstoß
- Stoßrichtung der 3 Res. Komp.

N
1:12.500.

Zeichenerklärung.

- feindliche Stellungen
- eigene I. Stellung
- Waßerriße und Rachen, die als Verbindungen hergerichtet sind.
- Eigenes Artilleriefeuer über der Einbruchsstelle
- Zone des heftigen feindl. Artilleriefuers
- Zone des mäßigen feindl. -"-
- A_{1,2}. Artilleriebeobachter
- Stoßrichtung der Kompagniereserven.
- B, um, den die Nachtreserve zuerst erreichen soll.
- Weg der Nachtreserve bis zum Erreichen des Raumes B.
- Stoßrichtung der Nachtreserve.

Egy német ezred tagozása az ellenlökemhez és ennek keresztülviteléhez.

(A nyugati hadszíntér tapasztalatai. A hadsereg főparság Op. Geh. 407. sz. után.)

A nyugati hadszíntér fő harcterein a harcoló hadosztályok mögött ezredek, mint „beavatkozó ezredek” helyeztetek készenlétebe, hogy ellenséges áttörés esetén az ellenlökem azonnal végrehajtható legyen.

A beavatkozó ezred és az ehhez beosztott beavatkozó ütegek alkalmazása és csoportosítása körül szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy:

1. Az ellenlökem sikerének alapfeltétele a gyors végrehajtásban rejlik.

Sikerült betörés után az ellenség igen kedvezőtlen helyzetben van. Harcban áll a harcoló hadosztályunk tartalékaival és a megerősített közbeeső öv és hátsó állások biztonsági védőrségeivel, a terepet és az árokhalózatot nem ismeri, saját tüzérségi tűzhatásunknak teljesen ki van téve, a nélkül, hogy saját tüzérsége által erőteljes támogatásban részesülne.

A terepet ismerő és az ellenlökem keresztülvitelében iskolázott csapat azonnal megindított, határozottan végrehajtott ellenlökemének tehát nagyobb veszteségek nélkül teljes mértékben kell sikerülnie.

2. Az ellenlökem végrehajtásához a mélységben való tagozás szükséges. A hullámok ne legyenek ritkák, mert az előnyomulás alatt az ellenség tűzével amugy is ritkítani fogja.

Az ezred előnyomulására ellenséges tüzérségi arctűzben a 4. mellékletben feltüntetett alakzat bizonyult célszerűnek.

A századok egyforma csoportosításban nyomulnak elő, minden szakasz félszakaszokkal egy magasságban, körülbelül 50 lépés térközzel és egyenkint szakadozva, a szakaszok közé tölts rohamcsapatokkal.

(Az eredeti szöveg így hangzik: „félszakaszos oszlopokban egyenkint szakadozva“).

A félszakaszok zárkózva maradnak és az ellenséges tüzérségi tűznek kitérve, minden redőt és fedezéket a terepen kihasználva kigyóznak előre.

Mint hullámtávköz 300 m ajánlható, hogy minden hullám vezetőjének nagyobb szabadsága legyen és a hullámok ne túl gyorsan zárkózzanak egymáshoz előre.

A rohamcsapatok minden század első hullámával mennek előre.

A géppuskás századok zászlóaljjaiknál maradnak.

Ha a századok oldalozó tüzérségi tűzbe kerülnek, rajvonalba mennek át, hogy az ellenségnek a legkeskenyebb célt mutassák.

Erős tartalék kikülönítése szükségesnek látszik, hogy a harc befejezéséig minden eshetőségre érintetlen erő álljon rendelkezésre.

3. Az előnyomulás végrehajtása: A gyalogságnak az ellenséges tüzérségi tűzövön keresztül oly gyorsan kell átsietnie, ahogy csak lehet. A veszteségek ez alkalommal rendszerint csekélyek, mert az ellenséges tüzérség még nincs erre a területre beirányozva és belöve.

1200 m-re az ellenségtől gyalogsági és géppuska tüzellel kell számolni. A gyalogságnak erős, de rövid ideig tartó tüzellel való rajtaütés után az előremozgást a rohamig kell folytatnia.

A gyalogságot kísérő géppuskáknak az ellenséges gyalogsági- és gépfegyvertűz hatáskörletébe való lépés alkalmával a gyalogság támadását összefogó tűz által kell előkészíteni és elősegíteni. A géppuskás parancsnokoknak kezdeményezően kell cselekedniük és parancs nélkül kell oldalozó tüzellel közbe lépniük.

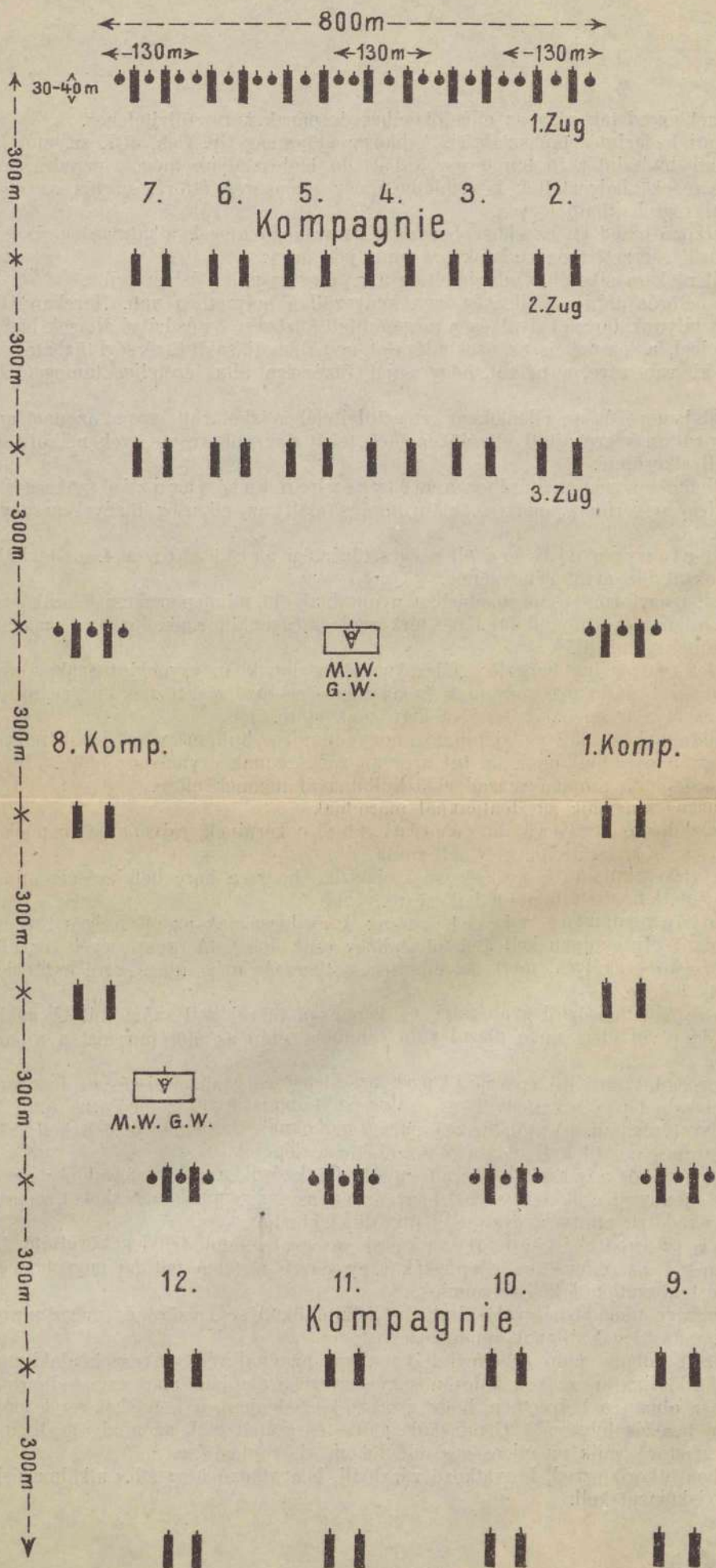
Az aknavető alakulásoknak törekedniük kell a gyalogsággal oly messze jutni előre, a mennyire csak lehetséges, hogy az ellenséges géppuskás fészkeket, valamint minden más akadályt, amibe a gyalogság ütközik, leküzdjék.

A gyalogságot kísérő ütegeknek a gyalogságot tényleg követniük kell, 1000—800 m-ről az ellenséges géppuskák vagy egyéb hirtelen feltűnő nagyobb célok ellen a tüzelést közvetlenül kell felvenniük.

A gyalogsági támadásnál való általános közreműködésre, elzáró és megsemmisítő tüzelésre stb. más ütegek állanak rendelkezésre.

4. Sikerült roham után az elfoglalt vonalban azonnal védőszakaszok alakítandók és pedig a zászlóaljparancsnokok kölcsönös megegyezése alapján (mert az ezredparancsnok aligha lesz abban a helyzetben, hogy gyorsan közbelépjen), a kötelek rendezendők és a mélységi tagozás felveendő. Géppuskák, akna- és gránátvetők azonnal állásba mennek. Ezután lehetővé válik az ellenséges ellenlökem visszautasítása.

5. A „beavatkozó ezred, beavatkozó zászlóalj, beavatkozó üteg stb.” alkalmazásban a csapatokat iskolázni kell.

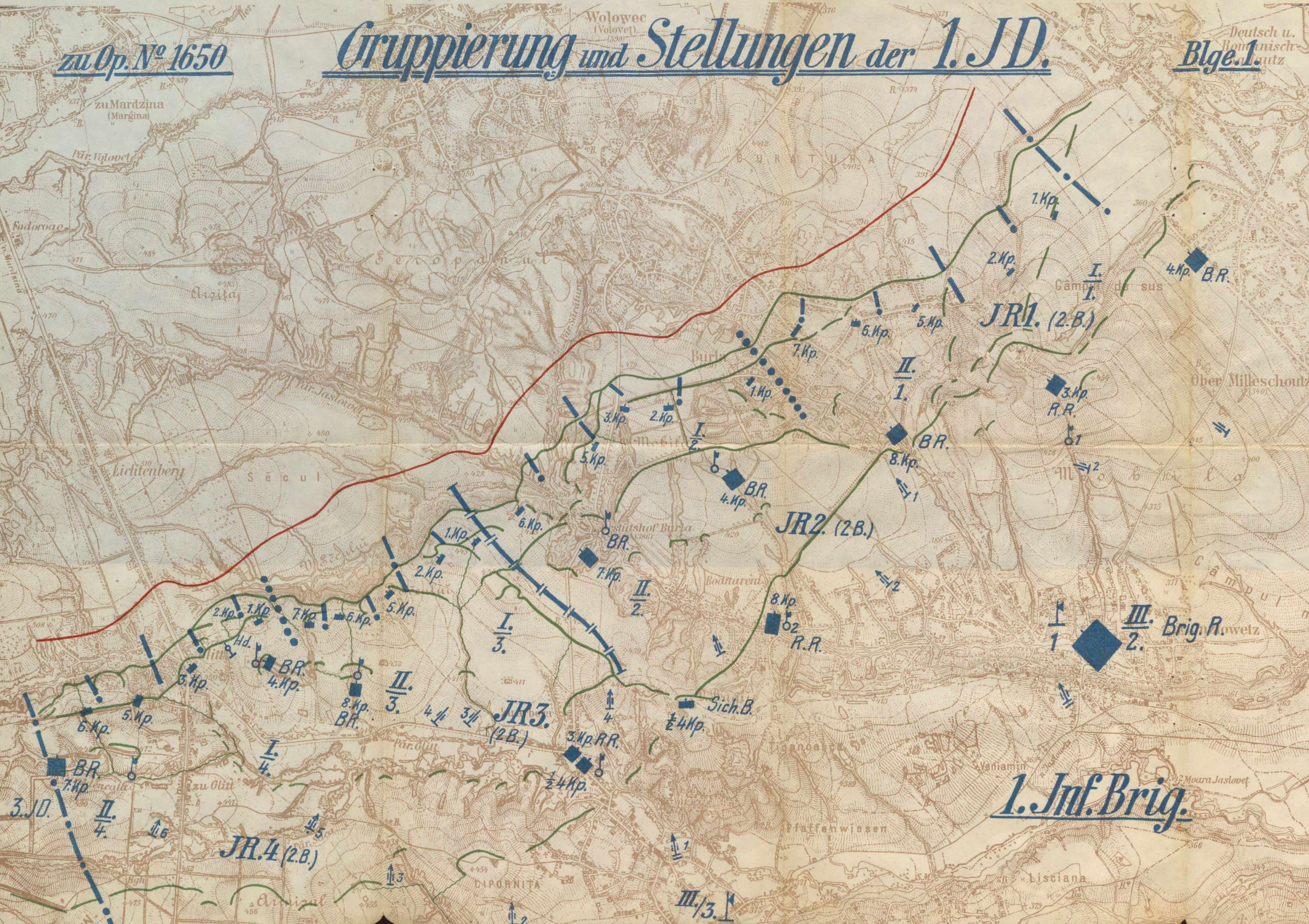

zu Op. N° 1650

Gruppierung und Stellungen der 1. J.D.

Blge. 1.

Deutsch u. Rumänisch Land

1. Inf. Brig.

8. Kp.

Brig. R.

1. J.D.

2. Inf. Brig.

B.R. = Baons Res.

R.R. = Reg. Res.

Von jedem Rgt. sind 2 Baone in der Front,

das 3te Baon ist Brig.- oder Div. Res.

Von den in Stellung bftl. Komp. sind nur
die Komp. Res. dargestellt.

III
4.

III/1

Keszwana
(Casyana)

Div. Res.

Druck d. k. u. k. Kriegsvermessung N°. 7

1:25000 oder 1cm = 250m oder 3cm = 1000 Schritte

